भावनाको डोको, चुनाउ अनि... ४ भीमराव अम्बेडकर एक महान... ५ गंगा नदीलाई प्रदूषणमुक्त गर्ने सम्झौता ७

PAKSAM
An exclusive centre for animal lovers
3592280389 (Deorali)
03595276376 (Jorethang)
3592203012 (Gangtok)
03592280016 (Tadong)
9832093745 (Namchi)
www.paksamgroup.com

सिक्किम र आसामबाट एकैसाथ प्रकाशित

हाम्रो प्रजाशक्ति

Taste of Organic Sikkim
PEERO™
Dalley Sauce
A QUALITY PRODUCT OF
Sikkim Green Grocer
For Wholesale Contact: 08972859436
www.SikkimGreenGrocer.com
Follow us facebook.com/sikkimgreengrocer

वर्ष - १७, अंक - ४१ ■ वि.सं. २०७३, वैशाख ०२ गते ■ गान्तोक, बिहीवार, १४ अप्रेल, २०१६ www.hamroprajashakti.com ■ APRIL 14, 2016, THURSDAY, GANGTOK ■ मूल्य रु ५/-

दरोगा बजारमा भीषण अग्निकाण्ड

- ९ वटा दोकान भष्म
- विमलद्वारा पीड़ितहरूलाई सहयोगको आश्वासन

दार्जीलिङ, १३ अप्रेल। बुधवार भुकभुके बिहान शहरको दरोगा बजारस्थित बी.एम. च्याटर्जी रोडमा भयावह आगो लाग्दा ९ वटा दोकानहरू क्षतिग्रस्त भएका छन्। यस दिन बिहान २ बजीतिर यो आगो लागेको खबर पाउनसाथ सदर थानाको पुलिस टोली अनि दार्जीलिङ अग्निशमन विभागका कर्मचारीहरू दमकल गाडीहरू लिएर घटनास्थल पुगे। आगो निभाउने कार्यमा स्थानीय मानिसहरूदेखि लिएर दार्जीलिग नगरपालिकाका वार्ड कमिश्नर अनि कर्मचारीहरू पनि जुटेका थिए। त्यसै गरी खरसाङ अग्निशमन विभागबाट पनि दमकल गाडीहरू आई आगो निभाउने कार्यमा जुटे। तर यस भीषण अग्निकाण्डको चपेटमा परेर रमेश अग्रवालको 'मेट्रो किताब दोकान, नथमल अग्रवालको नथमल डालुराम लुगा दोकान, सुवास अग्रवालको उज्वाला लुगा दोकान, नथमल अग्रवालको सजावट फर्निचर दोकान, सरिता मालेको टेलर दोकान, हेमन्त कार्कीडोलीको मोइल दोकान, सुमति विश्वासको फर्निचर दोकान, धीरेन भूषाल र राजेन परियारका टेलर दोकानहरू जलेर स्वाह भएका जानकारी सदर थानाले दिएको छ।

आगो लागेको खबर पाउनसाथ दार्जीलिङ पुलिस अधीक्षक अमित पी. जावलगी, प्रशासनका उच्च पदस्थ अधिकारीहरू, दार्जीलिङ नगरपालिकाका चेयरम्यान अमरसिंह राई, वार्ड कमिश्नर अनि अधिकारीहरू घटनास्थलमा पुगे। दरोगा बजारमा अग्निकाण्डको घटनाप्रति खेद प्रकट गर्दै जीटीएप्रमुख विमल गुरुङले एउटा विज्ञप्ति जारी गरेर उक्त अग्निकाण्डमा प्रभावित भएका समग्र पीड़ितहरू प्रति समवेदना व्यक्त गरे। तिलने कष्टमय समयमा जीटीए अनि दार्जीलिङ नगरपालिका पीड़ितहरूको साथमा रहेको बताए। अग्निकाण्डमा भएको क्षयक्षतिप्रति गम्भीर चिन्ता व्यक्त गर्दै गुरुङले पीड़ितहरूलाई आवश्यक समग्रीहरू प्रदान गरिने आश्वासन दिए। जनघनत्वको कारण दार्जीलिङमा धेरैचोटि यसप्रकारका दुर्घटनाहरू दोहोरिंदै आइरहेको बताउँदै जीटीएप्रमुखले दार्जीलिङ नगरपालिका अनि जीटीएले दार्जीलिङ शहरलाई यस प्रकारको दुर्घटनाबाट सुरक्षित राख्ने दिशामा चाँड़ै संयुक्त पहल गरिने बताए। यसका साथै गुरुङले उक्त अग्निकाण्डको घटनाप्रति चाँडै छानबीन गरिनुपर्ने माग पनि गरेका छन्। अग्निकाण्डमा क्षतिग्रस्त भएका भवनहरूलाई चाँड़ै पुन:निर्माण गर्ने निर्देश दार्जीलिङ नगरपालिकालाई दिएको तिनले विज्ञाप्तिमा जनाए।

त्यसरी नै दार्जीलिङ विधानसभा समष्टिकी तृणमूल उम्मेद्वार शारदा राई सुब्बाले पनि मनोनीत जीटीए सभासद् मिलन डुक्पा लगायत पार्टी कार्यकर्ताहरूसँग अग्निकाण्डस्थल भ्रमण गरिन्। तिनले अग्निकाण्डपीड़ितहरूसँग भेट गरी यस दुखद घड़ीमा आफू तिनीहरूको साथमा रहेको बताइन्। पत्रकारहरूसँग कुराकानी गर्दै तृणमूल उम्मेद्वारले दार्जीलिङ शहरलाई यस्ता दुर्घटनाबाट बचाउन ठूला-फराकिला रोडहरू निर्माण गरिनुपर्ने बताइन्। पीड़ितहरूको पक्षमा आफूले राज्य सरकारसँग कुराकानी गर्ने तिनले जनाइन्।

जनजातिको मान्यतामा एसडीएफको कुनै भूमिका रहनेछैन: भाजपा

गान्तोक, १३ अप्रेल: भारतीय जनता पार्टी (भाजपा)-सिक्किम प्रदेशको रानीपूल स्थित मुख्यालयमा भाजपा अध्यक्ष डी. बी. चौहानको अध्यक्षतामा एक सभा आयोजन गरियो। उक्त सभामा सिक्किम भाजपाका चारै जिल्ला अध्यक्ष, महासचिवहरू तथा पार्टीका वरिष्ठ सदस्यहरू उपस्थित थिए। आजको सभामा भाजपाको बढ़दो लोकप्रियतालाई ध्यानमा राख्दै विभिन्न पार्टीबाट नयाँ कार्यकर्ताहरू सामेल भएको बताइएको छ।

आजको उपस्थितिलाई सम्बोधन गर्दै पार्टी अध्यक्ष चौहानले सिक्किममा भइरहेको वर्तमान राजनैतिक गतिविधिहरूबारे जानकारी गराउँदै मोदी सरकारको पहलमा भारतभरी छरिएर बसेका गोर्खा-नेपालीहरूलाई जनजातिको दर्जा दिलाउने पलहको सराहना गर्दै अब उसो छुटेका ११ जातिहरूले चाँड़ै जनजातिको मान्यता पाउने ठहर गरे। सन् २००३-मा भारतीय जनता पार्टीले नै लिम्बू-तामाङ जातिलाई जनजातिको दर्जा दिलाएको र उनीहरूको विधानसभामा सीट आरक्षणको निम्ति गम्भीर रहेको तर राज्य सरकारकै निष्क्रियताले यी दुई जनजातिले अन्याय खु परेको जानकारी पनि गराउँदै अहिले एसडीएफ पार्टी यी रहेका ११

▶रहल पाता २-मा

गोजमुमोले केन्द्रसँग गोर्खाल्याण्डको माग बारम्बार गरेको दाबी

दार्जीलिङ, १३ अप्रेल। गोजमुमोले गोर्खाल्याण्डको माग केन्द्र सरकारसमक्ष उठाएकै छैन भन्ने विपक्षी दलहरूको आरोपको उत्तर दिँदै मोर्चाले आरटीआईको प्रति देखाएको छ। गत ११ फरवरीमा विक्रम राईले गोर्खाल्याण्ड मागको स्थितिबारे जानकारी प्राप्त गर्नलाई आरटीआई गरेका थिए जसको उत्तर केन्द्रिय गृह मन्त्रालयका निदेशक आशुतोष जैनले दिएका छन्। जैनले विक्रम राईले गरेको आरटीआई-को प्रतिलिपि आफूले १८ फरवरी प्राप्त गरेको बताउँदै २६ फरवरी २०१६ मा उक्त आरटीआई-को प्रत्युत्तर दिएका छन्। आफ्नो उत्तरमा तिनले गोर्खाल्याण्ड क्षेत्रीय प्रशासनले अलग राज्य निर्माण प्रक्रियाबारे कुराकनी गरेको जनाए। जैनले गोजमुमोले अलग राज्य गोर्खाल्याण्डको मागमा धेरैवटा ज्ञापन पत्रहरू चढ़ाइसकेको साथै गोर्खाल्याण्ड मागबारे धेरैवटा वार्ताहरू पनि चल्दै आइरहेको जानकारी दिएका छन्। तिनले आफूले दिएको उत्तरमा सन्तुष्ट नभए केन्द्रिय गृह सहसचिव दिलीप कुमारसमक्ष अपील गर्नसक्ने सुझाउ दिएका छन्।

बुधवार आशुतोष जैनद्वारा जारी गरिएको आरटीआईको प्रत्युत्तरको प्रतिलिपि जारी गर्दै मोर्चा सहसचिव विनय तामङले यसेले मोर्चाले केन्द्र सरकारसमक्ष गोर्खाल्याण्डको माग उठाएकै छैनन भन्ने विपक्षी दलहरूलाई भारी पुगेको बताए। पत्रकारहरूसँगको कुराकानीमा तामङले पहाड़का विपक्षी दलहरूले गोजमुमोले गोर्खाल्याण्डको आवाज केन्द्र सरकारसमक्ष उठाएकै छैन भन्ने उड़न्ते कुरा फैलाउने गरेको बताउँदै तिनले गोजमुमोले आफनो

▶रहल पाता २-मा

डुवर्समा फेरि चिया श्रमिकको मृत्यु

सिलगड़ी, १३ अप्रेल। डुवर्समा डनकन्स समूहको अचल वीरपाड़ा चियाकमानमा दुइ श्रमिक लगायत तीनजनाको मृत्यु भएको लगत्तैपछि लंकापाड़ा चियाकमानमा पनि एकजना श्रमिकको मृत्यु भयो। कमान सूत्रबाट प्राप्त जानकारीअनुसार मृत श्रमिकको नाम असीम थापा (४७) हो। तिनी कमानको अप्पर लाइनका बासिन्दा थिए। अस्वस्थ असीम थापाले घरमा नै प्राण त्यागे। तिनी गत केही महीनादेखि कुपोषणले पीड़ित थिए। स्मरण रहोस् यसै साताको प्रारम्भमा वीरपाड़ा चियाकमानमा दुइ श्रमिक र छैटौं श्रेणीकी एकजना छात्राको मृत्यु भएको थियो। कुपोषणले गर्दा विविध रोगले पीड़ित असीम थापाको मंगलवार घरमा नै प्राण गयो। कमानका श्रमिकहरूले आरोप लगाएअनुसार विधानसभा चुनाउले गर्दा सबै राजनैतिक दलहरू नै प्रचारमा व्यस्त छन् अनि कमानका श्रमिकहरूको अवस्थाबारे जानकारी लिने कसैको फुर्सत छैन। अलिपुरद्वार जिल्लाका मुख्य स्वास्थ्य अधिकारी पूरण शर्माले भने, ब्लक स्वास्थ्य विभागबाट श्रमिक मृत्युको रिपोर्ट मागिएको छ।

जनजातिको मुद्दा जनताको आँखा छल्ने काम मात्र नहोस् : आरबी राई

कालेबुङ, १३ अप्रेल। 'कमसेकम दार्जीलिङ पहाडमा स्वच्छ परिवेशमा बाँच्न पाउँ, सद्भावनाको परिवेश निर्माण होस्, विकासका कार्यहरू पारदर्शी रूपमा होस्, भेदभावपूर्ण नहोस् भन्ने कुराहरू लिएर क्रामाकपा कर्मीहरू गाउँ-बजारमा घुम्दैछन्। बेसहारा र निमुखा जनता जसले सहारा खोज्दैछन् उनीहरूले क्रामाकापालई समर्थन गर्छन् भन्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौं'- चुनावी गतिविधि बुझ्न कालेबुङ आएका क्रान्तिकारी मार्क्सवादी कम्यूनिष्ट पार्टी (क्रामाकपा) का केन्द्रिय अध्यक्ष आरबी राईले यसपल्टको चुनाउमा क्रामाकपाले सन्तोषजनक समर्थक पाउने आशा व्यक्त गरेका छन्। स्थानीय पार्टी कार्यालयमा एक पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गर्दै उनले अहिलसम्मको प्राप्त रिपोर्टअनुसार १६ औं बंगाल विधासनभाको आम चुनाउमा दार्जीलिङ, खरसाङ अनि कालेबुङमा क्रामाकपा उम्मेद्वारहरूमाथि जनताले भरोसा दिलाएका कारण क्रामाकपाको मनोबल बढिरहेको अनुभव साझा गरे। उनले भने, वर्तमान समयमा निर्वाचित प्रतिनिधिहरू अनि

सत्तापक्षबाट जनहितका काम नभएको, भेदभावपूर्ण काम भइरहेको जस्ता कुराहरूबाट निराकरण दिन अघि आएको क्रामाकपालाई जनताले समर्थन दिइरहेका छन्। रूपियाँ-पैसा, कर्मीहरूको अभावमाझ पनि हामी जनतासमक्ष पुग्ने कोशिश गरिरहेका छौं। हामी मुखमात्र लिएर जनतासमक्ष जाँदैछौं। हाम्रो विश्वसनीयता नै हाम्रो हतियार हो भन्ने सम्झेर हामी चुनाउ प्रचार गर्दैछौं।'

चुनाउ प्रचारको क्रमलाई व्याख्या गर्ने क्रममा उनले हाल जनआन्दोलन पार्टीले आफ्नो चुनाउ प्रचार-पत्रमा क्रामाकपाको चुनाउ चिह्नलाई गलत रूपमा प्रकाशमा ल्याएको आरोप लगाउँदै उनले भने, सराकरी तवरमा अनि चुनाउ आयुक्तद्वारा प्राप्त पत्रमा हाम्रो चिह्न निबको छ अनि त्यो ब्यालेट बक्सको ३ नम्बरमा छ। जापले ४ नम्बरमा क्रामाकपाको चुनाउ चिह्न देखाएको छ। यो चरम अनाधिकारिक, गैरकानुनी र आचारसंहिताको विरूद्ध हो। यसबारे क्रामाकपाले अधिबाटै चुनाउ अधिकारीसमक्ष अभियुक्त-पत्र दर्ता गरिसकेको बताए। यद्यपि यो मुद्दा गम्भीर रहेका कारण यसबारे राज्य चुनाउ आयोग अनि आवश्यक परेको खण्डमा केन्द्रिय चुनाउ आयोगसम्म उजुरी गर्ने राईले बताए। राईले भने, चुनाउ आयोगलाई ध्यानाकर्षण गराउन हामी यसबारे कार्यवाही र

▶रहल पाता २-मा

भारत-म्यानमार सीमामा ६.८ तीव्रताको भूकम्प

नयाँ दिल्ली, १३ अप्रेल: भारत-म्यानमार सीमामा ६.८ मेग्निट्युड्को निकै शक्तिशाली भूकम्प आउँदा यसले पूर्वोत्तर, पश्चिम बंगाल, बिहार र दिल्लीमा हल्लायो। भूकम्प ७ बजेर २५ मिनट जाँदा आएको नेश्नल सेन्टर फर सिस्मोलोजीले बताएको छ। यस भूकम्पको केन्द्रबिन्दू म्यानमारको राजधानी नेपेदाउदेखि ३९६ किमी उत्तरमा रहेको अमेरिकाको भूगर्भ सर्वेक्षण यूएसजीएसले बताएको छ। यद्यपि, यस भूकम्पबाट कोही हताहत भएको तथा सम्पतिको नष्ट भएको यस समाचार लेखुञ्जेल कुनै खबर छैन। यस भूकम्पले नेपाललाई पनि हल्लाएको थियो।

भूकम्पको झट्का महसुस गरेपछि दिल्लीवासीहरु एकाएक घरबाट बाहिर निस्केका थिए। यस्तै पश्चिम बंगालको पूर्वी क्षेत्रमा मानिसहरु निकै भयभित भएर बाहिर निस्केको देखियो। कलकत्ता नगर निगमले कलकत्ता मेट्रो सेवा पनि केही

▶रहल पाता २-मा

एनआईटी सिक्किमले बनायो सुपर कम्प्यूटर

राज्यपाल पाटिलले गर्नेछन् उद्घाटन

गान्तोक, १३ अप्रेल। पूर्वोत्तर क्षेत्रमा सिक्किमको बढ़्दो भौगोलिक महत्व र सिक्किम साथै छिमेकी राज्यहरूमा तक्निकी शिक्षाको स्तरलाई सुधार गर्ने उद्देश्यलाई ध्यानमा राख्दै सिक्किमका राज्यपाल श्रीनिवास पाटिलले १४ अप्रेलको दिन राष्ट्रिय तक्निकी संस्थान (एनआइटी) सिक्किममा स्थापित पूर्वोत्तर क्षेत्रकैतीव्र गतिको सुपर कम्प्यूटर उद्घाटन गर्ने घोषणा एनआइटी सिक्किमका निर्देशक प्रो. अरूण बी. समद्दरले गरेका छन्। आज आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा यो घोषणा गरेका हुन्। 'परम कञ्चनजङ्घा' नामको यो सुपर कम्प्यूटर सेन्टर फर डेभलोपमेन्ट अफ् एडभान्स कम्प्युटिङ (सीडीएसी), सूचना प्रौद्योगिकी एवं सञ्चार मन्त्रालय र एनआइटी सिक्किम, मानव संसाधन विकास मन्त्रालयको संयुक्त तत्वावधानमा तयार गरिएको हो। सी-डीएसी र एनआईटी सिक्किमले संयुक्त रूपमा विद्यार्थीहरूका निम्ति विभिन्न कम्प्यूटर प्रयोगशाला, अध्ययन र ई-गर्भनेन्स सुविधा विद्यार्थी र एनआईटी सिक्किमका समाय साथै सिक्किमका अन्य शैक्षिक संस्थानहरूका निम्ति स्थापना गरिरहेको छ।

पत्रकार सम्मेलनलाई सम्बोधन गर्दै एनआईटी सिक्किमका निर्देशक प्रो. अरूण समाद्दरले परम कञ्जनजङ्घाले पूर्वोत्तर क्षेत्रमा नै तीव्र गतिको सुपर कम्प्यूटरका रूपमा छुट्टै विशेषताको मात्रै नभएर यो देशका सबै एनआईटी संस्थानहरूमध्ये तीव्र गतिको सुपर कम्प्यूटर भएको पनि बताए। यो सिक्किमका लागि ठूलो सम्मान भएको बताउँदै यसले हाम्रा विद्यार्थीलाई तक्निकी शिक्षाका निम्ति उत्कृष्ट अवसर सिर्जना गर्ने प्रतिबद्धतालाई पनि दर्शाउँछ भने। अन्य संस्थानहरू जस्तै एनआईटी

▶रहल पाता २-मा

जनताले अधिकार खोजेपछि सबै 'क्लोज च्याप्टर'हरू ओपन हुन्छ : सिगोजास

गान्तोक, १३ अप्रेल: सिक्किम गोर्खा जागरण संघ (सिगोजास)का अध्यक्ष केबी राईले इतिहासको आधारमा कुनै एक समुदायले आफूलाई मात्र जनजाति मान्नु भनेको अन्य समुदायमाथि अतिक्रमण हो भन्दै इतिहासकै कुरा गर्नु हो भने सिक्किममा छोग्याल वंश शुरु हुनुभन्दा अघि आठौं शताब्दीदेखि गोर्खाहरूको इतिहास रहेको दाबी गरेका छन्। आज संघद्वारा पूर्व जिल्लाको रम्फू खेल मैदानमा आयोजित भव्य 'बैशाखी उत्सव २०७३' कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनले सिक्किमे गोर्खाहरू कहिले गोर्खा साम्राज्य, कहिले अंग्रेज राज त कहिले छोग्याल साम्राज्यका प्रजा भएको तर जुनै कालमा पनि सिक्किमा, सिक्किमकै माटोमा रहँदै आएको दावी गरे। 'हामी माटोसितै

आएका हौं। हामी कसैको रैती भएर यहाँ आएका होइनौं। आज तिमीले कुन इतिहासको कुरा गर्दैछौ? आफू रहँदै आएको इतिहास कि? पक्षपातपूर्ण छोग्यालको कानूनलाई इतिहास मानेका हौं? सिक्किमको इतिहास अधुरो छ', कसैको नाम नलिकन उनले भने। उल्लेख्य, केही दिन अघि राजधानीमा आयोजित बीएल कन्भेन्सनमा सिक्किम भोटिया लेप्चा एपेक्स कमिटी (सिब्ल्याक) का संयोजक छितेन टाशी भोटियाले इतिहासको आधारमा सिक्किमका भोटिया लेप्चा समुदायलाई संविधानले विशेष सुविधा र अधिकार प्रदान गरेको बताएका थिए। 'सिक्किममा अन्याय, अत्याचार, भेदभाव र पक्षपात छ। चुपचाप सहनु परेकोले मात्र सिक्किममा बनावटी शान्ति कायम छ। अब सिक्किममा साँचो शान्ति कायम गर्न सिक्किम गोर्खा जागरण संघको उदय भएको छ। कानूनको भेदभावले गर्दा यसको जन्म भएको हो', राईले भने। सिक्किमको चारै जिल्लाबाट हजारौंको सङ्ख्यामा उपस्थित गोर्खा समुदायले आज रम्फू बजारमा भव्य बैशाखी शोभायात्रा निकाले।

सम्बोधनमा केबी राईले सिक्किममा गोर्खा समुदायलाई छोग्याल कालदेखि नै सुनियोजित षड्यन्त्र मार्फत अन्याय अनि पक्षपात गरिएको बताए। अंग्रेज अनि सिक्किमबीच भएको तितलीया सम्झौतामा गोर्खा भनेर उल्लेख गरिएको जातिलाई विदेशीको लाञ्छना

▶रहल पाता २-मा